

Tips voor het sollicitatiegesprek van de minister van OCW

Geachte kandidaat-minister van OCW, beste Robbert Dijkgraaf,

Vandaag gaat u op gesprek bij de nieuwe beoogd premier van Nederland, Mark Rutte. Jullie gaan het daar vast hebben over het nieuwe elan van kabinet Rutte IV. Daarnaast hopen we natuurlijk vooral dat jullie uitgebreid de tijd nemen om het over onze geweldige universiteiten te hebben. Daarvoor geven we graag een paar tips mee.

Het op 15 december 2021 gepresenteerde Coalitieakkoord *Omzien naar elkaar, vooruitzien naar de toekomst* is van groot belang voor de toekomst van Nederland kennisland. De partijen verenigd in Normaal Academisch Peil hebben jarenlang gewezen op het belang van voldoende financiering voor het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Het is mooi om te zien dat de nieuwe coalitie aangeeft dat kennis cruciaal is voor de toekomst van ons land en voor het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. De coalitie voegt de daad bij het woord en investeert flink in het hoger onderwijs en universiteiten in het bijzonder via een structurele investering van 700 miljoen euro in onder meer het verlagen van de werkdruk, het versterken van het ongebonden onderzoek en een betere balans tussen eerste en tweede geldstroom. Daarnaast komt er een langjarig fonds voor vrij en ongebonden onderzoek en wetenschap van in totaal 5 miljard euro. En dan is er ook nog een investering van 6,7 miljard euro in het Groeifonds gericht op kennisontwikkeling, onderzoek, ontwikkeling en innovatie.

Dat klinkt allemaal prachtig, flinke investeringen, hoge bedragen. Met de informatie die we nu hebben zouden we - door de oogharen heen kijkend - in een optelsom behoorlijk in de richting kunnen komen van wat we volgens het onderzoek van PWC tekortkomen, 1,1 miljard euro: 800 miljoen euro structureel plus 300 miljoen euro incidenteel. Dit tekort op het gebied onderwijs, onderzoek en faciliteiten is overigens sinds 2018 (uitgangsjaar van het onderzoek) verder opgelopen naar 1,4 miljard euro. Flinkte investeringen dus, maar zoals altijd: *the devil is in the details*. Nu komt het aan op de uitvoering: de investeringen in het Coalitieakkoord en het voornemen om de bekostiging te veranderen met onder andere een hogere vaste voet, bieden perspectief op een Normaal Academisch Peil. Hoe de verschillende bedragen in het coalitieakkoord verdeeld gaan worden, wie dat gaat doen en onder welke voorwaarden, is nog niet vastomlijnd. Nu weten we dat u ons pleidooi om stevig te investeren in academisch onderwijs en onderzoek tijdens onze Alarmdag op 6 april gesteund heeft, maar voor de zekerheid geven we u graag nog een aantal tips mee hoe de investeringen in dit coalitieakkoord ingezet moeten worden om in het academisch onderwijs de basis weer op orde te krijgen en uit te komen op een normaal academisch peil.

Grootste aandachtspunt in het academisch onderwijs op dit moment is de werkdruk. Die staat ook duidelijk benoemd bij de 700 miljoen euro die er structureel extra beschikbaar

komt voor de sector. Om die werkdruk effectief aan te pakken zou u, als de nieuwe minister van OCW, ervoor moeten zorgen dat dit geld zonder omwegen terecht komt waar dit het hardst nodig is: bij de medewerkers en de studenten in het academisch onderwijs. Dit is wat ons betreft de juiste lezing van de woorden 'een betere balans tussen eerste en tweede geldstroom' in het coalitieakkoord en de uitvoering van het advies van PWC (800 miljoen euro structureel). Dankzij de hogere vaste voet komt er bovendien meer ruimte om flexibele contracten naar vast om te zetten. Om daarnaast de aanvraagdruk te verlagen is financiering van de sectorplannen van groot belang. Ook kan worden gedacht aan de inzet van zogeheten 'rolling grants' in navolging van het KNAW-advies. Hierdoor kan de tijd die wetenschappers kwijt zijn voor beursaanvragen gehalveerd worden.

Tot slot zijn we blij dat er nu eindelijk geld komt - en dus minder werkdruk - voor de schakelprogramma's, waarmee studenten van het hbo een goede overgang kunnen maken naar het wo en van de wo-bachelor naar de wo-master. Hiermee erkent de coalitie het belang van een leven lang ontwikkelen.

De inrichting van het fonds van 5 miljard euro voor vrij en ongebonden onderzoek en wetenschap is ook een aandachtspunt. We gaan er van uit dat u hierover straks als minister van OCW de scepter zwaait en streng toeziet dat vrij en ongebonden ook echt vrij en ongebonden is in de praktijk, maar leg die definitie alvast maar even vast tijdens het sollicitatiegesprek, stellen wij voor. Tip nummer 2 op dit vlak: de werkdruk ligt zoals u weet heel hoog in het academisch onderwijs. Het is dus belangrijk dit geld zo efficiënt en effectief mogelijk uit te geven met zo min mogelijk 'hoepels' van verantwoording en administratieve lasten. De inzet van het Groeifonds voor de grote maatschappelijke missies als gezondheid, digitalisering en de energietransitie hebben pas echt kans van slagen als met deze voorwaarden gelijktijdig de basis van ons academisch onderwijs en onderzoek op orde is gebracht.

De laatste tip gaat over de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. Wij in het academisch onderwijs, studenten, docenten, vakbonden, bestuurders, weten dat de verbinding van onderwijs en onderzoek de beste garantie is voor hoogwaardig academisch onderwijs. Wanneer wetenschappers volop tijd hebben om beide te doen en er voldoende ruimte is voor individuele begeleiding, krijgen studenten en jonge onderzoekers de veilige en stimulerende academische omgeving die ze nodig hebben om zich te ontwikkelen tot het talent van morgen. Meer tijd betekent meer individuele aandacht voor studenten, wat zal bijdragen aan het geestelijk welzijn. Die begeleiding moet onderdeel worden van een structurele, integrale aanpak om het welbevinden van studenten te versterken, zodat de academici van de toekomst de ruimte hebben om zich te kunnen ontplooiën. Om daar te komen is nog meer werk aan de winkel, we denken graag mee over de manier waarop bovenstaande middelen optimaal ingezet kunnen worden om de ambities van Nederland kennisland waar te maken.

Normaal Academisch Peil: WOinActie, AOb, FNV Onderwijs & Onderzoek, CNV Onderwijs & Onderzoek, AC/FBZ, ISO, LSVb, Lovum, PNN, PostdocNL, KNHG, De Jonge Akademie, Universiteit voor Humanistiek en Universiteiten van Nederland, namens de 14 universiteiten van Nederland